אף זו דברי ר' שמעון אבל חכמים אומרים

שלשתן אסורות תניא כוותיה דרב יהודה

אליבא רשמואל א"ר שמעון למה הדבר

דומה לשלש חצירות הפתוחות זו לזו

ופתוחות לרה"ר עירבו שתים עם האמצעית זו

מביאה מתוך ביתה ואוכלת וזו מביאה מתוך

ביתה ואוכלת זו מחזרת מותרה לתוך ביתה

וזו מחזרת מותרה לתוך ביתה אבל חכמים

אומרים שלשתן אסורות ואזדא שמואל

למעמיה דאמר שמואל חצר שבין שני

מבואות עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם

אלא עירבה עם שניהם אוסרת על שניהן

היתה באחד רגילה ובאחד אינה רגילה זה

שרגילה בו אסור וזה שאינה רגילה בו מותר

אמר רבה בר רב הונא בעירבה עם שאינה

רגילה בו הותר רגילה לעצמו ואמר רבה בר

רב הונא אמר שמואל גאם עירבה רגילה

לעצמו וזה שאינה רגילה בו לא עירב והיא

עצמה לא עירבה דוחין אותה אצל שאינה

רגילה בו וכגון זה 6 כופין על מדת סדום אמר רב יהודה אמר שמואל י המקפיד על עירובו

'רוב שמו עירוב שמו עירוב שמו עירוב שמו ר'

חנינא אמר עירובו עירוב אלא שנקרא מאנשי

ורדינא אמר רב יהודה אמר שמואל החולק

את עירובו אינו עירוב כמאן כבית שמאי

דתניא מחמשה שגבו את עירובן ונתנוהו

בשני כלים ב"ש אומרים אין זה עירוב וב"ה

אומרים הרי זה עירוב אפילו תימא ב"ה י עד

טוש"ע א"ח סי׳ שפו סעיף טוש"ע א"ח סי" שסו סעיף ה: סעיף ה: בח הו מיי פ"א מהלי עירוביו הלכה סמג עשין א טור ש"ע א"ח שם סעיף ד: ממ ז ח מיי שם הלכה טו טור ש"ע שס סעיף ג:

רבינו חננאל (המשך) בו שפיר דמי, דכגון זה כופין על מידת סדום. אמר שמואל המקפיד על ואחרים] כדי שלא יקח מחות משלו אינו עירוב. פי שלא נקרא עירוב אלא שמתערב. ר' חנינא אמר עירובו עירוב אלא שנקרא מאנשי וורדינא. . פירוש אנשי וורדאז היו ידועין בציקנות וב*ז* עין. אמר רב יהוד׳ אמר ר׳ שמואל החולק עירובו בשני כלים אפילו לבית הילל אין עירובו עירוב. עד כאן [לא] קאמ׳ בית הילל דעירובו עירוב אלא היכא דמלייה למנא ואותיר אבל פלגיה הוא (פליג') מיפלג אין עירובו עירוב. ומי אמר שמואל הכי שהחולק , לעירובו אינו עירוב, והא אמר שמואל בית שמניחין בו עירוב אין צריך ליתן פת עמהן. מאי טעמא לאו משום דאמרינן פת דמנחא בסלא כמאן ומנוא בהוי עיווב זמי. ושנינן לא הכי קאמר שמואל אין צריך להיות כולהו הכא דיירי, כלומר ןכל הןעירובין קיבצם הוא אין צריך אמר שמואל עירוב משום קיניין מקום. וא״ת (מה אמר) [מפני מה] אין קונין במעות לפי שאיז מצוייז אי עירב ליהוי עירוב, א*ו שיה* הנותן מעה לנחתום כדי ריירוב ל) כו׳. ודחינז דילמא אתי למימר מעה עיקר וזימנין דליכא מעה ולא מערב בפת. רכה אמר עירוב משום לשכינו כלי שאין בו שוה פרוטה, לשמואל עירוב] דהא קיניין איתיה בפחות משוה פרוטה. לרבה לא הוי עירוב.

א) לא זכו לו מעותיו לקמן דף פא ע"א.

זן מביאה מתוך ביתה ואוכלת. לפ״ה דווקא נקט אכל אמלעית בחיצונות לא ולר"ת איכא למימר דלרבותא נקט דכ"ש אמלעית בחיצונות דליכא למגזר כולי האי ולפי׳ מהר״י נקט הא משום דמהא פריך לרבנן מאי שנא התם דפליגיתו וגזריתו והכא לא גזריתו מכדי למה הדבר דומה כו':

עירוב משום קנין. פירוש דבהחי פת מיקני רשות להדדי אע"ג דפירי לא עבדי חליפין מ"מ קנו בתורת דמים וא"ת והתנן לקמן בהדר (דף עה.) בעל הבית שהיה שותף לשכיניו לוה ביין ולוה בשמן אין לריך לערב ואמר בהדר (דף עג:) נמי בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהם היום סומכין על הפת שעל השולחן משום עירוב ולמ"ד משום דירה אתי שפיר וי"ל דכיון שיש קירוב דעת ביניהן עשאוה חכמים כאילו החנו זה לוה: מפני שאינה מצויה. ונשחר דברים נמי אין מערבין עירובי חלירות אלא בפת דשכיח טפי וגבי שיתוף הקילו שלא להצריך פת ושרי בשאר דברים דשריחי קלת אבל במעה דלא שריח כלל לא: איבא בינייהו כלים ופחות משוח פרומה. דלמ״ד משום קנין אין מערבין בפחות משוה פרוטה אע"ג דאיכא מזון ב' סעודות וא"ת וכי איכא שוה פרוטה להוי עירוב אע"ג דליכא מזון ב' סעודות דהא אפילו בכלי הוי עירוב למ״ד משום קנין אם כן מה לריך ב' סעודות וי"ל כשמפרש ועושה דרך קנין לא בעי חזי לאכילה וקונה אפילו בכלי אבל בסתם כמו שרגילין לערב שאין מפרשין ומדקדקין לעשות דרך קנין בעי נמי שיהא בו חשיבות אוכל:

כאן לא קאמרי ב"ה התם אלא דמליין למנא ואייתר אבל היכא דפלגיה מיפלג לא ותרתי למה לי צריכי דאי אשמעינן התם משום דקפיד אבל הכא אימא לא ואי אשמעינן הכא משום דפלגיה מיפלג אבל התם אימא לא צריכא אמר ליה ר' אבא לרב יהודה בבי מעצרתא דבי רב זכאי מי אמר שמואל החולק את עירובו אינו עירוב והאמר שמואל יבית שמניחין בו עירוב אינו צריך ליתן את הפת מ"ם לאו משום דאמר דכיון דמנח בסלא כמאן דמנח הכא דמי ה"נ כיון דמנח בסלא כמאן דמנח הכא דמי א"ל התם אע"פ שאין פת מ"ט דכולהו הכא דיירי אמר שמואל עירוב משום קנין וא"ת מפני מה אין קונין במעה מפני שאינה מצויה בערבי שבתות היכא דעירב מיהו לקני גזירה שמא יאמרו מעה עיקר וזמנין דלא שכיח מעה ולא אתי לאיערובי בפת דאתי עירוב לאיקלקולי רבה אמר ייעירוב משום דירה מאי בינייהו איכא בינייהו כלי ופחות משוה פרומה

הימנו: הוחר רגילה לעצמו. דהא סלקא נפשה מיניה: ווה שאינה רגילה בו לא עירב. אפילו בפני עצמו: והיא נמי לא עירבה. לא עם זה ולא עם זה: דוחין אוחה אצל שאינה רגילה. שלא לאסור על זה שעירב הואיל והאי לא מפסדא מידי דהא לא עירב: מדם סדום. דאפילו מידים דלא חסר ביה לא מהני לחבריה והכא על כרחיה דחינן ליה גביה: מדם סדום. שלי שלים: המקפיד על עירובו. אם יאכל אחד מבני חבורה את הפת שנתן הוא: עירוב שמו. שיהו כולן מעורבין ומרוצין בו שלא ימחה זה בחברו אלא שותפות נוחה ועריבה: אנשי וורדינא. ציקנין היו: החולק. בשני כלים אינו עירוב משום האי טעמא גופיה דמה שמו עירוב שמו: דמלא למנא ואייחר. שלא יכול הכלי להחזיק כל העירוב ולא חילקו מדעת וכי קאמר שמואל כגון שחילקו מדעת: וחרחי למה לי. לשמואל הואיל וחרוייהו חד טעמא דקפיד וחולק: דמיפלג פלגיה. ובטל שמיה דעירוב משמע מעורב: שמניחין בו עירוב. ארבעה שגבו עירובן ונחנוהו בבית חמישי אין לריך להניח שם פיתו: לאו משום דכיון דמנה ליה. לבעל הבית ריפתא בסלא דידיה שהוא אוכל ממנו כמאן דמנה בכלי עם העירוב דמי: דכולהו הכא דיירי. משום פיתן הויא להן דירתן וכ"ש בעל הבית שהוא דר שם ממש בתוכו ואפילו אין לו פת בכל הבית שפיר דמי: **עירוב.** שהוא מלרפן טעמא משום קנין שמקנה להו בעל הבית רשותו ונמצאו כולם בעלים בבית זה שהעירוב מונח בו וכל חזר משועבדת לרשותם זו ואחת היא: ומפני מה אין מערבין במעה. ליתן כל אחד ואחד מעה ומעותיו יקנו לו רשות חבירו: לאיקלקולי. להשתכח תורת עירוב: משום דירה. שדעתו של אדם על פיתו והוו להו כאילו דיירי בההוא ביתא ואין בחצר זו אלא דירה אחת והרי כל רשות החצר מיוחדת לבית זה: הכי גרסינן איכא בינייהו לני ושאין בו שוה פרוטה וקטן. למאן דאמר משום קנין יכולין לקנות בסודר כדרך שאר קנין ואין יכולין לקנות בפת שאין בו שוה פרוטה ואפילו הויא מזון ב' סעודות ואין יכול לעשות הקטן שליח לערב עליו עירובי חצירות דלאו בר מקנה ואקנויי הוא ולמ"ד משום דירה לא מהני קנין סודר ומערבין באוכל שאין בו שוה פרוטה וקטן גובה את העירוב דפת משויא להו חדא דירה וקטן לאו מידי עביד:

אף זו דברי ר' שמעון. אפילו להשתמש שתיהן עמה ר' שמעון הוא דשרי דהא אפילו אמלעית בשתיהן נמי שרי אבל לרבנן פליגי בכולה ואמרו שלשתן אסורין זו עם זו. ל"א אף זו דברי ר"ש ר' שמעון גופיה לא שרי אלא חילונות באמצעית וקשיא לי הא תנן במתניתין [מה:] היא

מותרת עמהן ועוד מאי אף הכי איבעי ליה למימר זו דברי ר"ש אף משמע דבתרוייהו שרי. ולשון אחרון זה שמעתי וכן עיקר והיא מותרת עמהן דמתניתין מתרך לך שמואל דבהיתר שימוש שבאמלעית האמר דומיה דהוה מותר עמהן דרישה ואיידי דתנא רישא הוא מותר עמהן תני נמי סיפא ואף זו הכי משמע אף ר׳ שמעון המיקל אוסר בזו דאין אמצעית מותרת בחיצונות אף איסור זה ר"ש נמי אמרו כרבנן. ואלישנא קמא קשיא מאי ואזדא שמואל לטעמיה אי נחי הוה אחר כרב הוה חצי נחי למימר לרבנן עירבה עם שתיהן אסורה עם שתיהן דאין ב' רשויות משתמשות לרשות אחת: פניא כוופיה דשמואל. דאפילו ר"ש לא התיר אמלעית בחילונות כדקתני זו מביאה מתוך ביתה כו' וחילו חמלעית בחילונות לא קאמר: ואודא שמואל לטעמיה דאמר אף לר"ם אין שתי רשויות משתמשות לרשות אחת: למה הדבר דומה. אשלשה ששבתו בדרך קאי: זו מביחה. באמלעית ואוכלת וזו מביחה באמנעית ואוכלת: הצר שבין שני מבוחות. פתוחה לשניהן: ה"ג עירבה עם שניהן אסורה עם שניהן. אפילו לרבי שמעון והיינו שמואל לטעמיה דאמר שמואלי הלכה כדברי המיקל בעירוב ואי הוה שרי ר"ש בהא לא הוה אמר שמואל אסורה עם שניהן: לא עירבה עם שניהן. לא עירבה לא עם זו ולא עם זו: אוסרת על שניהן. מלהוליא מחלרותיהן למבוי וכגון שרגילה כל ימות החול לגאת ולבא בשניהן דרך פתחים דריסת הרגל שיש לה אוסרתן רדתפרש דאי לא הויא רגילה אלא בחד לא אסרה אאידך ואע"ג דרגילה עם שניהן זו היא תקנתה מערבת עם האחד וגליא דעתה שנסתלקה מן האחר ומותר האחד לעלמו: היתה באחד רגילה. לנאת ולבא כל שעה ובאחד אינה רגילה ולא עירבה לא עם זו ולא עם זו זה שרגילה בו אסור שחלר זו אוסרת עליו דמיניה הוא והרי לא עירבה והאחר מותר שאינה

ל) [ב"ב יב: נט. קסח.],ל) [לקמן סח.], ג) [לעיל מח:], ד) [ירוש׳ עירובין פ״ל ה״ל], ד) בס״ל: אמידי, ו) [אבות פ״ה מ״י],

מוסף רש"י

מדת סדום. זה נהנה חה לא חסר (ב"ב יב:) לא היו עושיו טובה (כתובות קג.) שים לחבירו אע"פ אין מהנה לחבירו אע"פ שאין חסר בכך כלוס (רשב"ם ב"ב נט.) מדמ קרום כדתנן (אבות פ"ה מ"י) האומר שלי שלך שלך זו מדה בינונית ויש אומרים זו מדת סדום (רשב"ם ב"ב קסח.). מאנשי ורדינא. שס מקוס (נדה יפ:) לושיס לקניס ולרי עין בממונן היו ריצה רום. חמשה שגבו את עירובו להתיר את חלירן להוליא מנתיהן לחלר (לעיל מח:). ונתנוהו בשני כלים. נבית חחד לבית שנותנים בו הפת של עירוב הוי כאילו כולן דרין בתוכו ונמצאת כל החלר משתמשת לבית אחד (סוכה ג:).

רבינו חננאל

תניא כשמואל אמר רבי שמעוז למה הדבר דומה לשלש חצירות הפתוחות אומרים שלשתן אסורות. ואזדא שמואל לטעמיה דאמר שמואל חצר שבין שני מבואות עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם, כחכמים דאמרי שלשתן אסורות זו עם זו. לא אסורות זו עם זו. לא עירבה עם שניהם אוסרת על שניהם. במבוי אחד רגילה לערב עמו ובאחד אין רגילה, המבוי שהיא רגילה לערב עמו אסור, והאחד שאינה רגילה עמו מותר. ואם חזרה חצר זו ועירבה עם מי שלא היתה רגילה לערב עמו. הותר מכבר סילקה עצמה מן המבוי הזה וחזרה על זו לערב עמהן, וזו החצר עירבה עמהן ולא בני מבוי האחר, וגם בני אותו מבוי אפי׳ לעצמם לא עירבו, דוחין זו החצר שלא עירבה עמהן אצל המבוי שלא ואומרים שמכלל אותו מבוי הוא, שבני אותו מבוי אין מפסידין מצטרפא בהדייהו למשרא בני המבוי שהיתה רגילה